ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘ. 288 Τιμᾶται λεπτὰ 10. ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΜΑΙΟΥ 1882

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ. Ἐν Ἀθήναις φρ. 15.—Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 16.—Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 25

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΜΑΣ

Ἐν τῷ φύλλῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ πρῶτοι ἡμεῖς συνωψίσαμεν ὅλην τὴν οὐσίαν τῆς Ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Θηβαϊκοῦ ἐλλείμματος, ὑπεσχέθημεν μετὰ τὴν ἐν φυλλαδίῳ ἐκτύπωσιν αὐτῆς τε, ὡς καὶ τῆς Ἐκθέσεως τῆς μειοψηφίας, νὰ ἐξενέγκωμεν τὰς ἐπὶ τῶν πραγμάτων κρίσεις μας.

Ἀρχόμεθα λοιπόν.

* *

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν δύο ἐκθέσεων, καὶ τῆς πλειοψηφίας καὶ τῆς μειοψηφίας, συντεταγμένων δικηγορικώτατα, τῆς μὲν τεινούσης ἵν' ἀποδείξῃ τοὺς τρεῖς ὑπουργοὺς Κουμουνδοῦρον, Παπαμιχαλόπουλον καὶ Σωτηρόπουλον, ὡς ἐν γνώσει διατελέσαντας τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Ταμείου Θηβῶν, πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως καὶ καταδιώξεως τοῦ ἐγκλήματος, τὸν τελευταῖον δ' ἐκ τῶν τριῶν μὴ μόνον ἐν γνώσει διατελέσαντα, ἀλλὰ καὶ δικασθέντα διὰ δώρων πρὸς ἀπόκρυψιν τοῦ ἐλλείμματος· τῆς δὲ θερμὸν ἀποπνεούσης πόθον πρὸς διάσωσιν εἰ δυνατὸν τῶν τριῶν ὁμοφρόνων αὐτῇ πολιτικῶν, Κουμουνδούρου, Παπαμιχαλοπούλου καὶ Σωτηροπούλου, ἐλαφρὰν δ' ἐνοχοποίησιν, εἰ δυνατόν, τοῦ κ. Τρικούπη· ἡ ἀνάγνωσις καὶ τῆς μὲν καὶ τῆς δὲ, παρέχει τῷ ἀναγνώστῃ ζωντανὴν εἰκόνα τῆς ἑλληνικῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ὑπὸ τοιούτους παραλελυμένους, χυδαίους καὶ ἰησουΐτας κυβερνήτας, οἵοι οἱ ὑπὸ τῆς Ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας ἐνοχοποιούμενοι τρεῖς πρώην ὑπουργοί.

Ἡ εἰκὼν εἶναι μεγίστη καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις· διακρίνεται διὰ τὸ πλῆθος τῶν προσώπων. Ἡ πρώτη ἀντίληψις εἶναι σκοτεινή. Ἐν τῷ σκότει ἐκείνῳ σπινθηροβαλοῦν ὀφθαλμοὶ ἄγριοι, προσηλωμένοι εἰς ἓν σημεῖον ὅλοι· τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι ἓν μανδήλιον τὸ ὁποῖον φαίνεται κινοῦσα μία χεὶρ· ὅλοι ἀποπειρῶνται νὰ χώσουν τὴν χεῖρά των ἐντὸς τοῦ μανδηλίου. Ὁ κρατῶν τὸ μανδήλιον ἀποσχολῶν οὕτω αὐτούς, διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς ἀπὸ μεγάλου χρηματοκιβωτίου φαίνεται ἐναλλὰξ βάλλων χρήματα εἰς τὴν τσέπην του καὶ διανέμων εἰς πυκνὸν συγγενολόγι γυναικοπαίδων συνωθούμενον ὄπισθέν του, διακρινόμενον ἐπὶ ἀνοικτῷ στόματι, ὡς ἐξεικονίζεται ἀοιδὸς ψάλλων, καὶ φαινόμενον ὅτι λέγει: Κ' ἐμένα, παποῦ! Παποῦ, καὶ σὲ μένα! Ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τὸ χρηματοκιβώτιον ἔχουσιν οἱ δῆθεν φρουροὶ αὐτοῦ, καπνίζοντες ἡσύχως σιγάρον καὶ ἔχοντες ὄψιν ὅτι μηδὲν ἐκ τῶν λαμβανόντων χώραν ἐννοοῦσιν ἢ βλέπουσιν. Εἶναι ἀξιοσημείωτος ἡ ἀτημέλητος κατάστασις τῶν ἀπὸ τοῦ μανδηλίου πληρονομένων· ἄλλος εἶναι μὲ παντούφλες, ἄλλος μόνο μὲ τὸ γελέκο, ἄλλος φαίνεται πρὸ ὀλίγου ὅτι σηκώθηκε ἀπὸ τὸν ὕπνον, ἄλλος μόλις ἔβαλε κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ρεδιγκότάν του. Ὅλοι κάτι βαστοῦν· ὅλοι κάτι γλύφουν· ὅλοι ἐνασχολοῦνται κάτι νὰ κρύψουν. Πέραν δὲ, ἐκ τοῦ βάθους τῆς εἰκόνος, ἐξεικονίζονται ἄμαξαι χωρικαὶ κομίζουσαι διάφορα προϊόντα τῆς γῆς: ἀσκοὺς βουτύρου, ἀσκοὺς ἐλαίου, σάκκους βάμβακος, κοφίνους ὠῶν, κόφας πεπονίων.

* *

Ἀφίνομεν τὴν εἰκόνα· μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἱστορίαν.

Πρῶτον κεφάλαιον τῆς ἱστορίας αὐτῆς εἶναι: **Πεῖνα ὑπαλλήλων**. Τὸ δεύτερον κεφάλαιον: **Ἀπληστία πολιτευομένων**. Οἱ γλίσχροι μισθοὶ τῆς ὑπαλληλίας, νομοθετηθέντες εἰς καιροὺς, καθ' οὓς ἐν μὲν Ἀθήναις διακόσιαι δραχμαὶ κατὰ μῆνα ἐπέτρεπον ἄνετον ζωὴν ἑνὸς ἀστοῦ· ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις ἄφινον καὶ περίσσευμα· διατηρηθέντες δὲ τοιοῦτοι καὶ διατηρούμενοι ἀκόμη, διότι πολιτικὴ ἰδιοτελὴς καὶ μωρὰ ἐξώγκωσε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων ἐπὶ τοσοῦτο, ὥστε μηδεὶς ὑπουργὸς νὰ τολμᾷ αὔξησιν τῶν μισθῶν, ἀφοῦ μάλιστα σπανίως οἱ ὑπάλληλοι παρεπονέθησαν διὰ τοῦτο, ὡς ἀναπληροῦντες πλουσιοπαρόχως τὸ ὀ ιγόμισθον διὰ τῶν καταχρήσεων· οἱ μισθοὶ αὐτοὶ ἠνάγκαζον τοὺς ὑπαλλήλους νὰ στρέφωνται πρὸς τὰ τυχηρὰ, νὰ μελετῶσι διάφορα μέσα πλουτισμοῦ ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των· νὰ ἐκμεταλλεύωνται πᾶσαν περίστασιν, προερχομένην ἐκ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ καθήκοντος αὐτῶν· ἤρκει νὰ τοῖς προσεπόριζε χρήματα· νὰ προδίδω-

σιν οὕτω τὴν ὑπηρεσίαν, ἧς ἐτάχθησαν δι' ὅρκου ὄργανα πιστά· νὰ ἀτιμάζωσιν ἑαυτοὺς ἀπέναντι τοῦ ὅρκου καὶ τῆς συνειδήσεώς των· νὰ διατρέχωσιν ὅλας τὰς ὠφελείας καὶ τοὺς κινδύνους τῶν νυκτερινῶν λωποδυτῶν, οἵτινες μετ' ἀπαθείας λογαριάζουν: «ἢ ἀνοίγω κάσσα καὶ πέρνω ὅ,τι βρῶ καὶ καλοζῶ γιὰ κἄμποσο καιρό· ἢ μὲ πιάνουν καὶ μὲ τρέφουν σ'τὸν Μεδρεσέ τους»· καὶ νὰ μεταβάλλωσι τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν εἰς καθαρῶς ἰδιωτικὸν ἐμπόριον.

Ἀκούσατε σειρὰν ἐπάρχων παραπεμφθέντων : Ἰωάννου Μεγαπάνου, Γεωργίου Δασκαλοπούλου, Δημητρίου Στεφάνου, Ἰω. Μανιάτου, Ἀθαν. Στελλιοπούλου καὶ Γεωργίου Οἰκονομοπούλου. Ὅλοι ἐν γνώσει τοῦ ἐλλείμματος· καὶ ὅλοι ἀποσιωπῶντες αὐτό. Πρέπει νὰ τοὺς ὑποθέσῃ τις ἢ ὅλους βλάκας ἢ ὅλους παραβάτας τοῦ καθήκοντος. Ἢ κανεὶς δὲν ὑπωπτεύθη τὸν Βελένδζαν ἐλλειμματίαν, ἐνῷ οἱ ἔπαρχοι ἐπιθεωροῦν τὰ Ταμεῖα· ἢ πάντες ἔκλεισαν χείλη καὶ ὀφθαλμοὺς μὲ βούτυρα καὶ ἑκατοστάρικα, μὲ μαλλὶ καὶ πεντακοσσάρικα, μὲ ὠὰ καὶ εἰκοσιοκτάρικα. Κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν ἐφιλοδόξησε ν' ἀποκαλύψῃ μίαν κατάχρησιν, νὰ φανῇ πρὸ τοῦ διεφθαρμένου κόσμου ὅτι ἠδύνατο νὰ ὠφεληθῇ ἐὰν ἐπρόδιδε τὸ καθῆκόν του, ἀλλ' ὅτι καί τοι πτωχὸς ἐπροτίμησε τὴν στέρησιν παρὰ τὴν ἀτιμίαν καὶ ὠνειρεύθη νὰ διαφημισθῇ ὡς τίμιος ὑπάλληλος, ὡς πρόσωπον Ἐπάρχου, ἄξιος καὶ νὰ προβιβασθῇ καὶ νὰ ἀνταμειφθῇ ἠθικῶς. Ἀλλ' ἐὰν ἀποδώσητε τὰ ἓξ δέκατα τῆς μὴ ἀποφάσεως αὐτῆς εἰς τὸν διεφθαρμένον χαρακτῆρα τῶν ἐν λόγῳ ἀτόμων, δὲν θ' ἀποδώσητε τὰ τέσσαρα δέκατα εἰς τὴν περιστοιχοῦσαν αὐτοὺς ἀτμοσφαῖραν ; Ὑπὸ ποίους ὑπουργοὺς διετέλουν ; Ἆρά γε δὲν ἐγνώριζον ὅτι οὐχὶ λόγῳ τῆς ἀξίας των διωρίσθησαν Ἔπαρχοι, ἀλλὰ λόγῳ τῶν οἵων δή τινων ὠφελειῶν, ἃς παρέσχον εἰς τοὺς ὑπουργοὺς ἢ τοὺς φίλους τοῖς ὑπουργοῖς βουλευτάς ; Δὲν ἐγνώριζον ὅτι τὸ ἐκπληροῦν τὸν ὑπάλληλον τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον δὲν ἀποτελεῖ τίτλον προβιβασμοῦ ἢ ἀμοιβῆς, ὅταν τὴν διορίσασαν αὐτὸν κυβέρνησιν διαδεχθῇ ἄλλη ὑφ' ἣν δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του, διότι θὰ τὸν ὑποσκελίσῃ ἄλλος, μνηστὴρ τῆς θέσεως, πρὸς ὃν ὁ μέλλων ὑπουργὸς τυφλοῖς ὄμμασι θὰ τὴν παραδώσῃ, διότι, ἂν μπορῇ, ἂς κάμῃ κι' ἀλλοιῶτικα ;

* *

Πῶς δὲ φέρονται πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὶ οἱ πολιτευόμενοι ; Τοὺς γνωρίζουσι πολὺ καλά· γνωρίζουσι τὴν περιουσίαν των, τὰς προσόδους, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰς σχέσεις των· βλέπουν ὅτι ἐξοδεύουν ὀκταπλάσια τῶν ὅσα *νομίμως καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον* ἐσοδεύουν· συμπεραίνουν ὅτι *κλέπτουν*· ἡ λέξις εἶναι ὅ,τι εὐγενὲς καὶ ἀρωματικὸν ἐδημιούργησεν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα· εἶναι τὸ εὐωδέστερόν της προϊόν· εἶναι ἡ καμέλια τῆς ἀνθοδέσμης της· δύνασαι νὰ τὴν προσφέρῃς εἰς ὑπουργόν, διὰ τὴν κομβιοδόχην του· μὲ αὐτὴν θὰ ἀναβῇ τὸ βῆμα καὶ θ' ἀνακοινώσῃ τὰς ἐλπίδας ἃς ἔχει περὶ αἰσίας λύσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος· δύνασαι νὰ τὴν προσφέρῃς εἰς δεσποινίδα, ὡς τὸν ὡραιότερον κόσμον διὰ τὴν νυμφικήν της ἐσθῆτα· τὴν δέχεσαι παρὰ τῆς συζύγου σου· τὴν δίδεις εἰς τὸ θυγάτριόν σου· τὴν ἀνταλλάσσεις μὲ φίλον σου. Δὲν ἀποροῦν λοιπὸν διόλου· παραδέχονται τὴν κατάχρησιν ὡς νόμιμον καθῆκον τοῦ ὑπαλλήλου. *Μᾶς γνωρίζετε καὶ σᾶς γνωρίζομεν.* Ὁ κ. Α. Κουμουνδοῦρος ὁμολογεῖ πρὸ τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς *(σελ. 9)* ὅτι δὲν εἶχε διόλου καλὴν ἰδέαν περὶ τοῦ Ἀποστόλου Γκορδζῆ,οὐχ ἧττον τὸν συνέστησεν εἰς τὸν συνάδελφόν του Σ. Σωτηρόπουλον νὰ τὸν διορίσῃ διάδοχον τοῦ Βελένδζα εἰς τὸ Ταμεῖον Θηβῶν, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἐκ τῶν δύο ἐκθέσεων ἐξάγεται ὅτι ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ μὴν ἐγνώριζεν ὅτι ἦτο εἰς κακὴν κατάστασιν. Ὁ κ. Παπαμιχαλόπουλος διαψεύδει τὸν Χ. Δροσίνην, διευθυντὴν τοῦ Λογιστηρίου, ὅτε αὐτὸς διηύθυνε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν τὸ 1878· ὁ Δροσίνης ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Παπαμιχαλόπουλος ἦτο ἐν γνώσει τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Ταμείου Θηβῶν· ἐφ' ᾧ καὶ ὑπὸ δύο δικαστικῶν συμβουλίων, τοῦ τε τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ τοῦ τῶν Ἐρετῶν, ἀπαλλάσσεται μὲν ὁ Δροσίνης, ἐνοχοποιεῖται δὲ ὁ Παπαμιχαλόπουλος· ἀλλ' ἐν τῇ Ἐξεταστικῇ, τί λέγει, κατὰ τὴν Ἔκθεσιν τῆς μειοψηφίας *σελ. 25*; «Ὅτι ὁ Δροσίνης οὐδέποτε μοὶ ἔκαμε λόγον περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ταμείου Θηβῶν, *ἔπλασε δὲ τὸν μῦθον τοῦτον*, ἐνῷ τὸν ἐθεώρουν **καὶ τὸν θεωρῶ τίμιον ἄνθρωπον**, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτόν του κτλ.» Φαντάσθητε ἠθικὴν ποιότητα ἀνθρώπου ὑπουργοῦ. Πιστεύει ὅτι ὁ Δροσίνης εἶναι ὁ ἀτιμώτερος τῶν ἀνθρώπων· διότι διὰ νὰ σώσῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ Μεδρεσὲ, *πλάττει μῦθον* καὶ *συκοφαντῶν τὸν προϊστάμενόν του ἐνοχοποιεῖ αὐτόν*, κατεργάζεται δηλαδὴ κακούργημα, καὶ ὅμως, τὸν θεωρεῖ *τίμιον ἄνθρωπον*. Τιμὴ λοιπὸν καὶ κακούργημα, ληστεία καὶ καθῆκον, κατάχρησις καὶ εὐσυνειδησία, εἶναι ἀνακατωμένα χημικῶς ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ κ. Παπαμιχαλοπούλου, ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ τὰ διαλύσῃ. Φανταζόμεθα τὸν πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸν μόνον τίμιον Ἕλληνα κατὰ About, καταδικάζοντα τὸν ὑπουργὸν αὐτὸν μόνον διὰ τὴν λέξιν του αὐτήν, ὅτι ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον θεωρεῖ τίμιον καὶ κακοῦργον συνάμα.

Ἔρχονται κατόπιν οἱ μετὰ τῶν ὑπαλλήλων, ἰδίᾳ οἱ μετὰ τοῦ Βελένδζα, κρύφιοι καὶ μὴ τοιοῦτοι συνεταιρισμοὶ τῶν ὑπουργῶν, δι' ἐπιχειρήσεις, πηγαζούσας ὅλας ἐκ τῆς κυβερνητικῆς ἐπιρροῆς. Ὁ Κουμουνδοῦρος ἀγοράζει ἑταιρικῶς μὲ τὸν Βελένδζαν τὴν Καστανιώτισαν. Ὁ Σωτηρόπουλος διαπραγματεύεται ὄχι ὡς ὑπουργός, ἀλλ' ὡς ἄτομον, μεταλλεῖα μὲ τὸν Σερπιέρην, τὸν Ῥόσσελ καὶ ἄλλους· ὁ Παπαμιχαλόπουλος στέλλει *ἡμιεπίσημον* ἐκ τοῦ ὑπουργείου ἐπιστολὴν πρὸς τὴν κυρίαν Βελένδζα· οἱ ὑπάλληλοι ἀγανακτοῦν πλεῖον τῶν ὑπουργῶν διὰ τὴν κακὴν κατάστασιν τοῦ Ταμείου Θηβῶν· ὁ Γ. Κατσιμπαλης γράφει εἰς τὸν Βελένδζαν ὅτι ἡ πίεσις τὴν ὁποίαν ἐξασκεῖ «ἐφ' ὑμῶν ὁ φίλος δὲν ἐξηγεῖ ἄλλο εἰμὴ ὅτι κατέχει κἄτι μυστήριόν σας, καὶ διὰ τοῦτο ὑποχωρεῖτε, **κατασκορπίζοντες ματαίως τοσοῦτον πλοῦτον**». Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ φίλος ; Ἡ ἐπιτροπὴ ἠρκέσθη ν' ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Κατσίμπαλη ὅτι φίλος ἦτο ὁ κ. Ἀλέξ. Κωστῆς! Τί εἶναι λοιπὸν αὐτὸς ὁ κ. Κωστῆς εἰς ὃν ἀναγκάζεται νὰ κατασκορπίσῃ ὁ Βελένδζας *τόσον πλοῦτον*; Ἐὰν εἶναι ἁπλοῦς γνώστης τοῦ ἐλλείμματος, ὡς γνῶσται ἦσαν καὶ ὁ Δροσίνης καὶ ὁ Σαμοθράκης καὶ ὁ Τομαρόπουλος καὶ ὁ Οἰκονόμου καὶ ὁ Φωστηρόπουλος καὶ ὅλοι οἱ ἐπὶ ὀκταετίαν ἐπαρχεύσαντες τῶν Θηβῶν, τότε πρὸς τί νὰ κατασκορπίζηται τόσος πλοῦτος *ἀποκλειστικῶς* εἰς αὐτόν ; Ἀλλ' ἐὰν εἶναι τὸ ὄργανον κανενὸς ὑπουργοῦ, τότε φαντασθῆτε τὴν συνεννόησιν ὑπουργοῦ μ' ἕνα ἁπλοῦν ἰδιώτην πρὸς καταλήστευσιν τοῦ Βελένδζα καὶ διὰ τοῦ Βελένδζα τοῦ Ταμείου Θηβῶν. Ἐνταῦθα δ' ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ἐρωτήσωμεν τὴν μὲν Ἐπιτροπὴν

πῶς δὲν ἐπέμενε νὰ ἐξακριβώσῃ πλειότερον τίς ἦν ὁ φίλος καὶ ποῖον τὸ μυστήριον, τὸν δὲ κ. Α. Κωστῆν πῶς δὲν σπεύδει νὰ διαψεύσῃ τὸν κ. Κατσίμπαλην ; Ἡ νομίζει ὅτι εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὴν τιμήν του, διατρέξασαν τηλικοῦτον κίνδυνον ἐν τῇ ὑποθέσει τῶν καϋμένων, νὰ διαδίδηται ὅτι *τοσοῦτος πλοῦτος* ὑπὸ τοῦ Βελένδζα κατεσκορπίζετο εἰς αὐτόν ;

* *

Ἐν γένει ἡ εἰκὼν τῆς πείνης τῶν ὑπαλλήλων, τῆς ἀπληστίας τῶν πολιτευομένων, ἀναθρώσκει ὡς ὅραμα φανταστικὸν ἀφ' ἑκάστης σελίδος τῶν ἐκθέσεων τῆς τε πλειοψηφίας καὶ τῆς μειοψηφίας, γεννῶσα ψυχικὴν πλῆξιν εἰς τοὺς σκεπτομένους ὅτι τὸ Κράτος αὐτὸ κυβερνᾶται ὑφ' ὁμάδος πεινώντων καὶ λαιμάργων.

Καλιβάν.

ΦΡΟΥ ΦΡΟΥ

Τί ἐκδικητικὸς ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς ὁ Κατζαντρῆς ! ! Τί νομίζετε ὅτι ἐσκέφθη, ὅπως ἐκδικηθῇ τοὺς Ἀθηναίους, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν μαύρων σφαιριδίων, ἅτινα ἀφειδῶς τῷ ἐπεδαψίλευσαν . . . . . (καὶ ὕστερα λέγουν δὲν εἰξεύρω τί !) νὰ τοὺς κάμῃ νὰ σκάσουν τῆς δίψας· ἐνῷ λοιπὸν τὸ μέγα τῆς πόλεως ὑδραγωγεῖον ἐπρόκειτο μετ' ὀλίγον καθαρισθὲν ἐντελῶς, νὰ διοχετεύσῃ εἰς τὴν πόλιν τὰ ἀθάνατα τῆς Πάρνηθος ὕδατα,καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ ὑπεράνθρωπον τοῦτο ἔργον εὑρίσκονται εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς Πάρνηθος ἔξωθεν τοῦ Μενιδίου . . . . ἰδοὺ ὁ Κατζανδρῆς δικηγόρος τῆς Κοινότητος τοῦ Μενιδίου καὶ μέλος ταύτης, ἐμποδίζει τὴν ἐργασίαν καὶ διώκει τοὺς ἐργάτας . . . . τρέχουν εἰρηνοδίκαι, διατάσσουν τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου . . . . τέτοιοι εἰσΤΑΙ ; (κατὰ τὸ παρακαλεῖσΤΑΙ), ἔφεσιν ὁ Κατζαντρῆς. Ὥστε τὸ καλοκαῖρι σὰν διψάσετε, ἐννοεῖτε τί πρέπει νὰ κάμετε. Ζήτω καὶ τοῦ Κατζαντρῆ, ζήτωωωω . . . . . .

Εἷς Ἀθηναῖος.

Σ. τοῦ Μ. Χ. Ὡς πληροφορούμεθα ὁ Κατζανδρῆς προτίθεται νὰ ἐκτεθῇ ὡς ὑποψήφιος Δήμαρχος Ἀθηναίων.

Συμφωνοῦμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς *Αἰτωλίας* Μεσολογγίου ὅτι μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς ἠπειρωτικῆς λωρίδος εἶναι ἀνάγκη τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον Μεσολογγίου νὰ προαχθῇ εἰς ὑποδιεύθυνσιν, ἀφοῦ ἡ κυκλοφορία του ηὔξησε τόσον, ἡ δὲ σημερινὴ ὑπηρεσία του ἀποδεικνύεται ἀνεπαρκής. Πρέπει νὰ ἀναπνέῃ ἡ ταχυδρομικὴ λειτουργία, ἄλλως παθαίνεται ὑπὸ ἀσφυξίας.

—

Ἀπό τινος οἱ ἐν Ἀδριανουπόλει συνδρομηταί μας παραπονοῦνται δικαίως διότι τὸ φύλλον μας δὲν λαμβάνεται ὑπ' αὐτῶν τακτικῶς. Διαβιβάζοντες εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ταχυδρομείου τὰ παράπονα αὐτά, ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσι τύχει ἀκροάσεως καὶ ἐπανορθώσεως.

—

Ἡ ὑπηρεσία τῶν Ἱπποσιδηροδρόμων κάμνει ἐντύπωσιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὀλίγον κωμικήν. Λυπούμεθα ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῆς βημάτων ἀναγκαζόμεθα νὰ περιλάβωμεν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἱλαρότητός μας Ἑταιρίαν ἀξίαν πάσης ὑποστηρίξεως διὰ τὸν σκοπὸν ὃν ἐπιδιώκει, τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐσωτερικῆς κυκλοφορίας τῆς πόλεως. Μέχρι τοῦδε ὁ σκοπὸς αὐτὸς οὐδόλως φαίνεται ἐκπληρούμενος. Γραμμὴ τεθεῖσα εἰς κυκλοφορίαν εἶναι ἡ ἀπὸ τῆς Πλατείας Συντάγματος ἄχρι Πατησίων, διαιρουμένη, ἂν καὶ τόσον μικρά, εἰς τρεῖς σταθμοὺς καὶ ἔχουσα δίοδιον τὸ ὅλον 35 λεπτῶν. Λοιπόν :

Α΄. 35 λεπτὰ διὰ νὰ μεταβῇς διὰ λεωφορείου εἰς Πατήσια εἶναι παρὰ πολύ. Ἂν εὑρεθοῦν τέσσαρες φίλοι μεταβαίνουν μὲ τὴν αὐτὴν τιμὴν ἐφ' ἁμάξης.

Β΄. Ἡ συγκοινωνία μεταξὺ τῶν δύο πλατειῶν ἢ ἔχει λόγον ὑπάρξεως γιγνομένη ταχέως ἢ δὲν ἔχει τοιοῦτον λειτουργοῦσα βραδέως.

Γ΄. Ἐν γένει εἶναι ἄγνωστον πότε βρίσκεις καὶ πότε δὲν βρίσκεις ἱπποσιδηρόδρομον.

Δ΄. Ἡ Ἑταιρία καταχρᾶται τῆς ὑπομονῆς τοῦ κοινοῦ, συνωστίζουσα εἰς ἄμαξαν χωρητικότητος δέκα ἀτόμων διπλασίους καὶ τριπλασίους. Ἐντεῦθεν ἱδρώς, στενοχωρία, μικραὶ σκηναί, ἀγριοκυττάγματα κλπ.

Ε΄. Ἀναχωρεῖς ἀπὸ τῆς Πλατείας *Συντάγματος* διευθυνόμενος εἰς Πατήσια. Ἀλλ' εἰς τῆς *Ὁμονοίας* σὲ βγάζουν ἔξω, μετακομίζοντές σε εἰς ἄλλην ἅμαξαν, τὴν ὁποίαν εὑρίσκεις πλήρη καὶ ἑπομένως δὲν πηγαίνεις εἰς Πατήσια, ἀφοῦ ἠναγκάσθης νὰ κατατρίψῃς *μισὴν ὥραν* διὰ νὰ μεταβῇς εἰς τὴν *Ὁμόνοιαν*.

ΣΤ΄. Ἐνίοτε εἰς τὸν β΄. σταθμὸν ἀντὶ 10 λ. κατὰ τὴν διατίμησιν σοῦ πέρνουν πάλιν 15,διότι καὶ δὲν ξεύρουν ἂν διήνυσες τὴν πρώτην ἢ ὄχι.

Ζ΄. Οἱ ἵπποι δὲν εἶναι γεγυμνασμένοι· συμβαίνουν ὅθεν κωμικὰ ἐπεισόδια, ἰδίως ὅταν προστίθεται τρίτος ἵππος. Ἡ ἑταιρία οὕτω ἐξευτελίζεται διότι οἱ ἐπιβάται γελοῦν.

Η΄. Ὁ ὀργανισμὸς τῶν Ἱπποσιδηροδρόμων ἐμποδίζει τὴν ὑπὸ καὶ κυριῶν φοίτησιν αὐτῶν, διότι αἱ γυναῖκες δὲν ἔρχονται εἰς τὸ στρύμωγμα.

Ἀρκοῦσιν αὐτὰ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἡ Ἑταιρία ἤρχισε πλημμελῶς τοῦ ἔργου της.

Ἡ εἰς κυκλοφορίαν τεθεῖσα γραμμὴ ἢ ἔχει σκοπὸν τὴν ταχύτητα τῆς συγκοινωνίας ἢ τὴν ἄνεσιν αὐτῆς. Ὁ σκοπὸς τῆς ταχύτητος, δαπανωμένης μισῆς ὥρας ἀπὸ *Συντάγματος* εἰς *Ὁμόνοιαν* καὶ μιᾶς ἴσως εἰς Πατησίους, δὲν ἐκτελεῖται. Ὁ δὲ τῆς ἀνέσεως διὰ τοῦ στρυμώγματος 30 ἐπιβατῶν ἐντὸς μιᾶς ἁμάξης καὶ τῆς συναλλαγῆς ἀναπνοῶν καὶ ἱδρώτων—καὶ αὐτὸς δὲν ἱκανοποιεῖται.

Ἐλπίζομεν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ κ. Ῥαδλὲ νὰ φέρωσι τὰ ἀνωτέρω εἰς γνῶσίν του.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΝΑΚΤΟΡΟΙΣ

—

Πρᾶξις Α'. Ἡ σκηνὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. Πρόσωπα: Ἐγὼ καὶ ἡ βελάδα μου· μετὰ τῆς ὁποίας διατελῶ εἰς χωρισμὸν ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης πρὸ δύο ἐτῶν, καὶ ἥτις μελαγχολικῶς μονάζουσα εἰς γωνίαν τινὰ τῆς ἱματιοθήκης, ὡς Μαγδαληνὴ μετανοήσασα, ἢ ὡς ζυθοπῶλις γενομένη ἀδελφὴ τοῦ Ἐλέους, σκέπτεται περὶ ματαιότητος τῶν ἐπιγείων, μανθάνει ἐνίοτε τὰ νέα ἀπὸ τὸν καθημερινὸν ἐπενδύτην μου, ἀναμιμνήσκεται φαιδρῶν τινων ἡμερῶν τοῦ παρελθόντος, καὶ φρικιᾷ ἀναλογιζομένη ὅτι πιθανὸν ἐν μέλλοντι μὴ ἀπομεμακρυσμένῳ νὰ περιέρχηται αἰσχυντηλὴ ἐπὶ τῶν νώτων ὑπηρέτου τινὸς ἢ θαλαμηπόλου, ἢ ἀντκλλασσομένη ἀντὶ δύο μαστραπάδων νὰ περάνῃ ἐλεεινῶς τὸν βίον ἐντὸς τῆς εὐρωτιώσης ἀποθήκης Ἑβραίου παλαιοπώλου.

Τὴν πλησιάζω προσηνῆς.

— Ἑτοιμάσου, ἀπόψε· καθαρίσου, βάλλε τὰ δύο κομβιὰ ποῦ σοῦ λείπουν, διότι θὰ σὲ πάρω.

Ἐκείνη ἀνασκιρτᾷ καὶ μοὶ λέγει:

— Σκληρέ! . . . (Ἡ βελάδα μου ἔχει πάντοτε τραγικὰς δικθέσεις).

— Ἄφησε σὲ παρακαλῶ τὴν δραματικὴν ἀπαγγελίαν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ μὲ ἀναγκάσῃς νὰ σὲ παραχωρήσω εἰς τὸν δραμματικὸν θίασον τοῦ Ἀνδρονοπούλου.

Ἡ ἀπειλὴ αὕτη τὴν πτοεῖ καὶ ἡσυχάζει.

— Καὶ διὰ ποῦ;

— Εἰς τὸ Παλάτι.

— Εἰς τὸ Παλάτι!! (Ἡ βελάδα μου γεννηθεῖσα ἐντὸς τοῦ ταπεινοῦ ἐργαστηρίου ράπτου τρίτης τάξεως, εἶνε Ρόκκος Χοϊδᾶς θηλυκὸς ὡς πρὸς τὰ δημοκρατικὰ αἰσθήματα, καὶ ἀρεσκομένη εἰς τὰ θέλγητρα ἀμαρτωλῆς ζωῆς μισεῖ τὴν ἐθιμοταξίαν, ὅσον ὁ Μακράκης τὴν Σύνοδον).

— Ἡσύχασε· πρόκειται νὰ παρευρεθῶμεν εἰς μίαν φιλολογικὴν ἑσπερίδα.

Αἰθριάζει· ἀπλόνει εὐπειθὴς τὴν δολιχὴν οὐρὰν καὶ ἀφίνει νὰ καθαρισθῇ ἐπιμελῶς ὑπὸ τῆς ψήκτρας, ὑφίσταται ἀγογγύστως τὴν ἐγχείρησιν τῆς βελόνης καὶ τὴν προσκόλλησιν δύο κομβίων ὑπηρετούντων εἰς ἄλλο φόρεμα. Τέλος ὅταν κατέστη εὐπρεπὴς, τὴν φορῶ, αὕτη δὲ προσαρμοζομένη ἐπ' ἐμοῦ καὶ σφίγγουσα μετὰ στοργῆς τὰ μέλη μου στένει ὀδυνηρῶς. Νομίζων ὅτι ἐξακολουθεῖ ἡ δραματική της ἀδιαθεσία, τὴν ἐπιτιμῶ, ἀλλ' αὕτη μοὶ παρατηρεῖ ὅτι στενοχωρεῖται, διότι κατὰ τὸ διάστημα τοῦ διαζυγίου μας ἐγενόμην παχύτερος καὶ μοὶ ὑπενθυμίζει ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν ἐκρέματο ἀπὸ τὸ σῶμά μου, ὡς σημαία ἀπὸ ἱστοῦ ἐν καιρῷ γαλήνης. Εὑρίσκων ὀρθὴν τὴν παρατήρησίν της σκέπτομαι ἐπὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης καὶ μετὰ ὥριμον σκέψιν ἀνακαλύπτω ὅτι ἔγεινα παχύτερος, διότι καθεκάστην ἀναγινώσκω τὰ εὔχυλα ἄρθρα τοῦ *Τηλεγράφου*.

Σημ. Ὁ μὴ ἀρεσκόμενος εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην πρᾶξιν ἐμπορεῖ ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν δευτέραν, ἥτις εἶνε ἡ ἑπομένη.

*

Ἐντὸς τῆς ὀπωσοῦν εὐρείας αἰθούσης τοῦ ἀνωτάτου πατώματος τῶν Ἀνακτόρων, ὅπου εὑρίσκεται ἡ μικρὰ σκηνὴ τοῦ βασιλικοῦ θεάτρου, συνήχθη τὴν ἑσπέραν ἐκείνην πᾶν ὅ,τι φιλοξενεῖ ἡ ἡμετέρα πρωτεύουσα ἐξέχον ἐν περιωπῇ, ἐν γένει, ἐν πλούτῳ, ἐν κάλλει. Τὸ κάλλος ἰδίως ἐξεπροσωπεῖτο ἐν ἀφθονίᾳ, ἀπὸ τῶν πυκνῶν καὶ συμμέτρων στοίχων τῶν ἑδρῶν ὑψοῦντο κεφαλαὶ ἀξιέραστοι, ὧν τινὲς ἔλαμπον ἐκ παιδικῆς ἀθωότητος καὶ ἄλλαι περιεβάλλοντο μὲ τὸ γόητρον τῆς ὡρίμου ἡλικίας, μορφαὶ ἐκφράζουσαι τὴν ἡδυπάθειαν τῶν εἰκόνων τοῦ Τιτιανοῦ, καὶ ἄλλαι ἔχουσαι τὴν δροσερότητα τῶν γυναικῶν τοῦ Τιντορέτου καὶ τὴν σφριγῶσαν τῆς σαρκὸς ζωήν, ἣν κατώρθου ν' ἀποτυποῖ μόνος ὁ χρωστὴρ τοῦ Ροῦβενς. Ἐρείνοντο ἀναμεμιγμέναι κόμαι ξανθαὶ καὶ κασταναὶ καὶ ἐβένινοι ἐπιχαρίτως διηνθετημέναι, κόλποι προέχοντες, ὠλέναι δικφανεῖς, πέπλοι ἐξογκούμενοι, σώματα ἁβρὰ καὶ εὐλύγιστα, ἀνθοδέσμαι, χειρίδες πάναγνοι, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ εὐώδους τούτου συνόλου καταυγαζομένου ὑπὸ τοῦ ἀπλέτου φωτὸς τῶν κηρίων, ὑπὸ τῆς λάμψεως τῶν ὀφθαλμῶν, ὑπὸ τοῦ σελαγισμοῦ τῶν ἀδαμαντίνων κόσμων, ἐκ τῆς ὡχρᾶς καὶ συγκεκερασμένης ἀντανακλάσεως τῶν λευκῶν ἐσθήτων, ἐπερύγιζον τὰ ριπίδια ὡς ποικιλόπτεροι χρυσαλίδες ἐν ἡμέρᾳ ἀνοίξεως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ροδῶνος. Ἦτο πανήγυρις τοῦ Καλοῦ. Ἂν τὸ εἴξευραν τινὲς ὡραῖοι στίχοι τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, θὰ ἄφινον τὸν ποιητὴν ρορῶντα ἡδυπαθῶς τὸν *ἐρατεινόν* του ἐντὸς τοῦ καφενείου τοῦ Γιαννοπούλου καὶ θὰ ἔσπευδον νὰ ἔλθωσιν ἐκεῖ πρὸς συνάντησιν τῶν ἰδεωδῶν Καλλονῶν ἃς ὕμνησαν. Δειλή τις Παναγία τοῦ Ραφαὴλ θὰ κατήρχετο ἐκ τοῦ πλαισίου παραδίδουσα τὸ τεκνίον της πρὸς φύλαξιν τῷ Ἰωσὴφ, ἢ τῇ Ἐλισάβετ τῆς Ἱερᾶς Οἰκογενείας· ἂν δὲ τὸ Αὐλαρχεῖον ἐφρόντιζε ν' ἀποστείλῃ πρόσκλησιν καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἴσως τίς εὐσταλὴς Καρυᾶτις θ' ἀπεφάσιζε νὰ καταλίπῃ πρὸς στιγμὴν τὸ βάρος τῆς Στοᾶς τοῦ Ἐρεχθείου καὶ νὰ συμμετάσχῃ καὶ αὐτὴ τῆς ἑορτῆς.

Ὄπισθεν τοῦ καλοῦ κόσμου, εἰς τὸ βάθος καὶ παρὰ τὰς πτέρυγας, ἦτο ὁ κόσμος ὁ ἐπίσημος· ἔρεβος φράκων καὶ χιὼν χιτώνων καὶ λαιμοδετῶν, στήθη ἔνασταρα ἐκ παρασήμων ὡς ἀττικὸς οὐρανός, στήθη ἄλλα ἀκόσμητα εἰτέτι, πλὴν τόσον γόνιμα, ὥστε ἂν σπείρῃς εἰς αὐτὰ ἕνα μικρὸν σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος, ἠμπορεῖ χάρις εἰς αὐτὸν ν' ἀναβλαστήσωσι δέκα ἄλλοι διαφόρων ταγμάτων, διπλωμάται, πολιτευόμενοι, αὐλικοί, τραπεζῖται. ἀνώτεροι ὑπάλληλοι, μύστακες, φαβορίται, γένεια, ρυτίδες, κόμαι λευκαί, ξαναί, μελαναί, φιλοδοξίαι, φιλοφρονήσεις, ὑποκλίσεις, γαλλικά. Περὶ τὴν ἐννάτην ἀναγγέλλονται οἱ βασιλεῖς. Εἰσέρχεται ἡ βασίλισσα ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀδελφοῦ της, ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ νεκρὸς ἄγγλος πρίγκηψ Ἀλβέρτος. Πάντες ἐγείρονται καὶ ὑποκλίνουν, οἱ βασιλεῖς καταλαμβάνουσι θέσιν ἐν τῇ πρώτῃ σειρᾷ καὶ ἡ αὐλαία αἴρεται.

*

Εἶχεν ἀναγγελθῆ ὅτι τὸ θέαμα ἔμελλε νὰ εἶνε μουσικὸν καὶ δραματικὸν, ὅτι ἔμελλε νὰ μέλψῃ ὁ κ. Ρὼκ καὶ νὰ πλήξῃ τὰς χορδὰς τῆς ὀρφικῆς βαρβίτου ὁ ἀπαράμιλλος κ. Λυγερινός. Ἀλλ' ἕνεκεν κωλύματος ἡ ἀδιαθεσίας παρελείφθη τὸ μουσικὸν μέρος. Τὸ πρόγραμμα περιεῖχε δύο γαλλικὰς κωμῳδίας καὶ μίαν ἑλληνικὴν, πάσας μονοπράκτους. Ἡ ἑλληνικὴ προηγεῖτο, ἐπιγραφομένη

Κακὴ ὥρα, ἔργον πρωτότυπον τοῦ κ. Δημητρίου Α. Κορομηλᾶ.

Γνωρίζετε τὸν Κορομηλᾶν, τὸν ἀκάματον τῶν κωμῳδιῶν ἐργάτην; Ὁμιλεῖ καὶ σκέπτεται περὶ κωμῳδίας, γράφει καὶ ἀναμιμνήσκεται θεαμάτων, περιπατεῖ καὶ συρράπτει σκηνάς, τρώγει καὶ μασᾷ ἰάμβους. Ἔχει ἀληθῶς ἔκτακτον ἰδιορυθμίαν διὰ τὴν δραματοποίησιν καὶ ἔκτακτον γονιμότητα. Τῷ διηγεῖσαι περιστατικόν τι συμβάν σοι, καὶ αὐτὸς ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν τὸ ἐδραματοποίησεν ἤδη εὐφυῶς, τὸ ἐχώρισεν εἰς πράξεις καὶ σκηνάς. Ἐκεῖ ὅπου σὺ δὲν διακρίνεις ἄλλο τι εἰμὴ θέμα κλήσεως διὰ τὸ Εἰρηνοδικεῖον, ὁ ἰδικός του ὀφθαλμὸς ἀνακαλύπτει θέμα κωμῳδίας, καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ ἀγωνιᾷς σὺ νὰ γράψῃς μίαν ἐπιστολὴν, ἐκεῖνος ἔχει ἤδη ἑτοίμους δέκα σκηνὰς μετὰ κατακπληκτικῆς εὐχερείας ἐκ τοῦ προχείρου ποιηθείσας. Τὸ νέον του ἔργον ἔγραψεν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας καὶ μόνης! εἶνε δὲ ζωηρὸν καὶ χαριέστατον. Παριστᾷ τὰς περιπετείας ἀτυχοῦς καὶ κακοκάγαθου ὑπαλλήλου, τοῦ Μαλαχίου Δαρίβα, γραμματέως β' τάξεως ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, *συνταξιούχου μετὰ δέκα ἡμέρας*, ὅστις διέπραξε τὴν ἀνοησίαν ἐνωρὶς ἐξελθὼν τῆς οἰκίας του νὰ συναντήσῃ ἕνα παπᾶν. Ἕνεκα τῆς δυσοιώνου ταύτης συναντήσεως τῷ ἐπέρχονται πολλαὶ συμφοραὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Τὸν ἀποβάλλουν τῆς προσφιλοῦς αὐτοῦ οἰκίας, προστατεύει κυρίαν τινα καταδιωκομένην ὑπὸ νέου τινος καὶ κερδίζει ἕνεκα τούτου διπλῆν μονομαχίαν μετὰ τοῦ συζύγου καὶ τοῦ ἐραστοῦ, ἀπειλεῖται, κινδυνεύει, ταλαιπωρεῖται καὶ σχεδὸν ἀπόλλυσι τὰς φρένας· σώζεται δὲ τῇ ἐγκαίρῳ παρεμβάσει τῆς κυρίας. Αἱ σκηναὶ τῆς μικρᾶς ταύτης κωμῳδίας διαδέχονται ζωηραὶ καὶ γοργαὶ ἀλλήλας ποικιλλόμεναι μέχρι τῆς καθάρσεως ὑπὸ κωμικῶν ἐπεισοδίων καὶ παρεννοήσεων. Διὰ τοῦτο ἡ παράστασις προὐξένησε πολλὴν θυμηδίαν παρὰ τῷ ἐκλεκτῷ ἀκροατηρίῳ, ὅπερ ἐχειροκρότησε πάσας σχεδὸν τὰς σκηνάς, ἐκάλεσε δ' εἰς τὸ προσκήνιον μετὰ τὸ τέλος τοὺς ὑποκριτάς. Ὁ βασιλεὺς ἐγέλα φαιδρῶς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παραστάσεως· ἀκράτητον δὲ γέλωτα παρήγαγον ἐπίσης αἱ περιπέτειαι τοῦ πτωχοῦ ὑπαλλήλου καὶ εἰς τοὺς δύο βασιλόπαιδας, Κωνσταντῖνον καὶ Γεώργιον, οἷς ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ βασιλέως νὰ παραστῶσι μόνον κατὰ τὴν ἑλληνικὴν κωμῳδίαν ἀπὸ τῶν παρασκηνίων.

Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου συνέτεινε καὶ ἡ καλλίστη αὐτοῦ παράστασις. Πάντες ὑποκριθῆσαν λίαν ἐπιτυχῶς τὸ ἀνατεθὲν αὐτοῖς πρόσωπον. Ἡ κυρία Εὐφροσύνη Δημ. Κορομηλᾶ σύζυγος τοῦ συγγραφέως, καίπερ τὸ πρῶτον ἀνερχομένη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὑπεκρίθη μετ' ἀξιοθαυμάστου ἀφελείας, φυσικότητος καὶ χάριτος. ὁ νέος κ. Ἰωάννης Α. Ῥικάκης, κομψὸς, ζωηρὸς συμπαθέστατος, ὑπεκρίθη ἄριστα τὸν ἐραστήν· ὁ εὐφυὴς νέος κ. Δ Λενὸς ἦτο τύπος θυμώδους καὶ φιλυπόπτου συζύγου, ὁ δὲ κ. Δ. Κορομηλᾶς ὑποκριθεὶς τὸν οἰκοδεσπότην, ἐφρόντισε νὰ προσθέσῃ διὰ τῆς καταλλήλου ὑποκρίσεως πλείονας ἀρετὰς εἰς τὸ ἔργον τῶν χειρῶν του. Οὐδ' ὑστέρησεν ὁ τοῦ πρωταγωνιστοῦ ὑπαλλήλου τὸ πρόσωπον μετὰ πολλῆς κωμικῆς δεξιότητος ὑποκριθεὶς κ. Γεώρ. Βιζυηνὸς, ὁ γνωστὸς ποιητὴς, καίτοι ἡμεῖς ἐπεθυμοῦμεν ν' ἀπέδιδε ἐντελέστερον καὶ γνησιώτερον τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἕλληνος ὑπαλλήλου, διότι παρέστησεν αὐτὸν κάπως χονδροειδέστερον καὶ μᾶλλον Ἀνατολίτην τοῦ πραγματικοῦ.

Ἦτο τὸ πρῶτον ἐν τοῖς Ἀνακτόροις παριστανόμενον πρωτότυπον Ἑλληνικὸν ἔργον. Εὐτυχῶς ἡ ἀπαρχὴ εἶνε καλή. Βλέπων τὸν ἐκλεκτὸν ὅμιλον ἀκροώμενον ἐν θυμηδίᾳ τὸ ἑλληνικὸν προϊὸν, ἐρρέμβαζον ἀκουσίως καὶ τὸ πνεῦμά μου ὑπερπηδῶν τοῦ χρόνου τοὺς φραγμοὺς ὠνειρεύετο κοινὸν ἐκλεκτὸν ἐπίσης, κομψὸν, μυροβόλον, φιλόκαλον, ἀκροώμενον ἐντὸς ἑλληνικοῦ θεάτρου, ἔργα ἑλλήνων συγγραφέων, ἀπεικονίζοντα ἑλληνικὰ ἤθη καὶ ἐψιθύριζον:

— Εἴθε αὐτὴ ἡ *Κακὴ ὥρα* νὰ γείνῃ καλὴ ὥρα καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ἁρμοδίους τὸν πόθον καὶ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου!

*

Καὶ διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους καὶ διὰ τὸν σπουδαιότερον τοῦ χώρου, ἀναγκάζομαι νὰ ὁμιλήσω παρεκβατικῶς περὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τοῦ θεάματος. Ἐπεθύμουν ἡ παρ' ἡμῖν ἀριστοκρατία, ἡ ἄλλως τε νοήμων καὶ φιλόκαλος, ν' ἀποσκορακίσῃ τὸν βλάπτοντα αὐτὴν πιθηκισμὸν, τὴν κίβδηλον καὶ κατ' ἐπιφάνειαν ἐπίχρωσιν τοῦ γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, δημιουργοῦσα ἰδέαν ἐθνικὴν ἀνωτέραν κοινωνίαν. Πλὴν ἄλλοτε περὶ τούτου, ἀφοῦ ἄλλως τε κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἴσως ἡ παράστασις τῶν γαλλικῶν κωμῳδιῶν ὑπηγορεύετο καὶ ἐκ τῆς παρουσίας τῶν ἐπισήμων ξένων ἀγνοούντων τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν.

Αἱ δύο παρασταθεῖσαι γαλλικαὶ κωμῳδίαι ἔτερψαν τὸν ἀκροατήριον καὶ διὰ τὸ εὔχαρι αὐτῶν θέμα καὶ διὰ τὴν ἔντεχνον παράστασιν. Εἰς τὴν πρώτην ἐπιγραφομένην: L' été de la Saint—Martin ὑπὸ Meilhac καὶ Halévy ἔλαβον μέρος αἱ κυρίαι Μ. Παπαρρηγοπούλου, καὶ Ρ. Ρίζου καὶ οἱ κ.κ. Ο. Βὰρτ καὶ Α. Ριφῶ· εἰς τὴν δευτέραν ἐπιγραφομένην Le serment d' Horace ὑπὸ Henry Murger ἔλαβον μέρος ἡ κυρία Α. Μπότασα, ἡ δεσποινὶς Μ. Τριγγέτα καὶ οἱ κ.κ. Μ. Παπαρρηγόπουλος καὶ Ν. Ρώκ. Πάντες ὑπεκρίθησαν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας καὶ πάντες ἐχειροκροτήθησαν ζωηρῶς ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου κληθέντες μετὰ τὸ τέλος καὶ εἰς τὸ προσκήνιον.

Κατὰ τὰ διαλείμματα γευόμενος ἀναψυκτικοῦ παγωτοῦ παρετήρουν τὸ λαμπρὸν θέαμα τῆς αἰθούσης. Ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα σειρὰ των θρανίων κατέχονται ὑπὸ τῶν ἐπισήμων, τουτέστι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, τῆς βασιλίσσης, τοῦ μεγάλου δουκὸς, τοῦ ἄγγλου πρίγκιπος, τῶν κυριῶν τῆς αὐλῆς, τοῦ πρωθυπουργοῦ, τῶν ὑπουργῶν, τοῦ προέδρου τῆς βουλῆς, τῶν διπλωματῶν καὶ πολλῶν κομψῶν δεσποινῶν. Βλέπω τὸν βασιλέα, ὅστις διατηρεῖ πάντοτε τὴν αὐτὴν ἀνοικτὴν καὶ νοήμονα μορφὴν. Ἡ βασίλισσα ἔχει τὴν συνήθη γαληνιαίαν καὶ πλήρη γλυκύτητος καὶ ἀξιοπρεπείας ἔκφρασιν. Ὁ μέγας δοὺξ Κωνσταντῖνος, εἶνε ἀληθὲς τέκνον τοῦ Βορρᾶ· ὑψηλὸς, ἀβροφυὴς, ξανθὸς, μὲ πρόσωπον ἐπίμηκες, χνοάζον ἔτι, οὗ ὁ ἴουλος παρὰ τὸν πώγωνα μεταβάλλεται εἰς μαλακὸν καὶ τρυφερὸν γένειον. Ἰδίως ἑλκύει τὴν περιέργειάν μου ὁ ὑψηλὸς ἐκεῖνος καὶ εὐλύγιστος νεανίσκος, ὁ ἄγγλος πρίγκιψ Ἀλβέρτος, ὁ υἱὸς τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας καὶ ἔγγονος τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας. Ὁ νεανίας οὗτος, ὁ φέρων τὴν ἁπλουστάτην στολὴν τοῦ δοκίμου τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, ἅμα ὡς ἀποθάνῃ ἡ μάμμη του καὶ ὁ πατήρ του ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου, θ' ἀποκληθῇ ἀμέσως πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας, δοὺξ τῆς Κορνουαλλίας, δοὺξ τῆς Ρόθσαιϋ, κόμης τοῦ Τσέστερ, κόμης τοῦ Γάρρικ καὶ τοῦ Δουβλίνου, βαρῶνος τοῦ Ρενφριοῦ, λόρ-

δος τῶν νήσων, δοὺξ τῆς Σαξωνίας, μέγας Steward τῆς Σκωτίας κλπ. κλπ. Ὅτε δὲ καὶ ὁ πατήρ του ἀποθάνῃ, ἡ ἀσθενὴς αὐτοῦ χεὶρ θὰ κρατήσῃ τὸ σκῆπτρον ὑφ' ὃ ὑποτάσσονται ὑπὲρ τὰ διακόσια ἑκατομμύρια ὑπηκόων παντὸς ἔθνους, πάσης χώρας, πάσης γλώσσης. Ἡ εὐγενὴς φυσιογνωμία τοῦ νέου τούτου, ἔχοντος ἐπίσης πρόσωπον ἐπίμηκες, ὀφθαλμοὺς ἐκφραστικοὺς, καὶ ῥῖνα μακρὰν σχετικῶς, ὑπενθυμίζει τὴν τοῦ ἡμετέρου βασιλέως Γεωργίου, ὅτε ἀμύσταξ ἔτι καὶ ἠβάσκων κατήρχετο ἐκ Δανίας. Πέριξ τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἐπισήμων ξένων βλέπω τινὰ τῶν μελῶν τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τὴν πονηρὰν ὡς ἀλώπεκος μορφὴν τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας Ραδοβιτς, τὴν ὠχρὰν καὶ ἀποθῆ ὄψιν τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Τουρκίας, τὸν ἀθλητικὸν πρεσβευτὴν τῆς Αὐστρίας πρίγκηπα Βρέντε, τὸν μικρόσωμον καὶ ἀεικίνητον πρεσβευτὴν τῆς Ἰταλίας μαρκήσιον Κουρτοπάσσην, ὅστις μὲ τὴν μίαν διόπτραν προσηλωμένην εἰς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ μὲ τὴν ἐπικίνδυνον ῥῖνά του περιστρέφεται ὡς πυροτέχνημα. Πάντες οἱ ὑπουργοὶ εἶνε παρόντες, πλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν νομίζω. Ἰδοὺ ὁ Καλλιγᾶς ὡς κορέος κατὰ Ἰανουάριον, ἐξηντλημένος ἐκ τῆς κατὰ τῶν κερασφόρων ζῴων πάλης του. Ἰδοὺ ὁ πυρρὸς Ρόλλης, ἐπιμελὴς καὶ ἀμέριμνος ὡς ἐμποροπλοίαρχος. Ἰδοὺ τὰ ὀμματοῦαλια, ἡ μύτη καὶ ὁ μύσταξ τοῦ Λομβάρδου, τριὰς ἀδιαίρετος καὶ ὁμοούσιος, ἧς ἑκάστη ὑπόστασις καθβκλικεύει τὴν ἄλλην. Ἰδοὺ καὶ ὁ Τρικούπης ἀγριωπὸς καὶ βλοσυρὸς ὡς Βροῦτος πάσχων ἐκ κωλικοπόνου. Ἡ μορφή του εἶνε πάντοτε Nord-Nord-West. Νομίζεις ὅτι θὰ ἐγερθῇ αἴφνης διὰ νὰ ἀντικρούσῃ Δημητρακάκην τινά. Ἐπὶ τοῦ στήθους του στίλβει εἰς ἀστὴρ, μὴ εἶνε ὁ νέος τῆς Τύνιδος; Ἀγνοῶ, ἀλλὰ τὸ στερέωμα τοῦ Τρικούπη λάμπει καὶ ἄνευ ἀστέρων, διότι αὐτὸς μόνος εἶνε ἄστρον φαεινόν. Λόγῳ πολιτικοῦ πνεύματος καὶ προτεσταντικοῦ πουριτανισμοῦ ὁ κ. Τρικούπης εἶνε καὶ ἄνευ τοῦ Καλαποθάκη ὁ μόνος *Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς*.

Βλέπετε εἰς τὴν ἄλλην πτέρυγα ἐκεῖνον τὸν γηραλέον bonhomme, ὅστις καμμύει καλοκαγαθῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὗ ὁ λευκὸς μύσταξ ἀκουμβᾷ γαληνιαίως ἐπὶ τῶν ὑπὸ τὸ χεῖλος λευκῶν τριχῶν, καὶ ὅστις μειδιᾷ ὡς πάππος βλέπων παίζοντα τὰ μικρά του ἐγγόνια; Τί θὰ ἐλέγετε ὅταν μάθητε ὅτι δύο δεκαμελεῖς ἐπιτροπαὶ ἐργάζονται νυχθημερὸν διὰ νὰ μεταγγίσωσιν ἀμφορεῖς ὅλους κωνείου ἐντὸς τοῦ στομάχου του; Καὶ ἐν τούτοις αὐτὸς μειδιᾷ. Ὦ! τότε μόνον θὰ αἰθριάσῃ ἡ στεγνὴ μορφὴ τοῦ Τρικούπη, ὅταν κατορθώσῃ νὰ ξεραίνῃ τὸ μειδίαμα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς παραστάσεως, ἤτοι ὀλίγον μετὰ τὸ μεσονύκτιον, παρατίθεται μικρὸν δεῖπνον τοῖς προσκεκλημένοις. Οἱ μετασχόντες τῆς παραστάσεως δειπνοῦσιν εἰς ἰδιαιτέραν αἴθουσαν. Τὸ δεῖπνον εἶνε μᾶλλον λιτὸν· καμμιὰ κοτελέτα, ὀλίγον ὀρνιθοπούλι ψητὸ, ὀλίγον pâté, πάντα ραντιζόμενα μετὰ φειδοῦς ὑπὸ βορδιγαλείου καὶ καμπανίτου. Εἰς τὰ ἐπιδόρπια ὅμως εἶνε καὶ στίχοι Βιζυηνοῦ. Ὁ βυζαντῖνος ποιητὴς, σφαιρικὸς καὶ μυστακίας, ὡς ἱεροδιάκονος ἁγίου τινὸς Νεοκαισαρείας, κυλίεται μέχρι μιᾶς ἕδρας τῇ παρακλήσει τῶν κυριῶν καὶ ἐκεῖθεν ἀπαγγέλλει τὸ *Μαριὸ* καὶ τὸ *Μάρτη*, ἐν ᾧ ἀστράπτει ἡ φαλακρὰ κορυφή του καὶ οἱ ὀφθαλμοί του διαστέλλονται ἐξ ἡδονῆς μέχρι τῶν κροτάφων. Εἰς στίχος του πλήρης ἐκθλίψεων καὶ συναιρέσεων ἔρχεται καὶ χώνεται εἰς τὸν λάρυγγά μου, ἂν δὲν ἔσπευδον δὲ οἱ παριστάμενοι νὰ ἐξαγάγωσιν αὐτὸν διὰ περόνης, ἡ διασκέδασις θὰ ἔληγε τραγικῶς.

*

Πρᾶξις Γ'. (Μία μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἄνεμος φρικαλέος, ἐγείρει πυκνὰ σύννεφα κονιορτοῦ· ἡ ἀτμόσφαιρα μαύρη καὶ θολή, μέσον αὐτῆς μόλις διακρίνονται οἱ φανοὶ ὡς πυγολαμπίδες. Ἐντὸς τοῦ κυκεῶνος τούτου συγκρούονται καὶ στριβιλίζονται ἐναέρια, κόνις, κάρφη, δένδρα, ἵπποι μεθ' ἁμαξῶν, ἄνθρωποι, στέγαι, αἱ στῆλαι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἀναρπαστοι γενόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου). Ἡ σκηνὴ ἐν τῷ δωματίῳ μου. Πρόσωπα: Ἐγὼ καὶ ἡ βελάδα μου.

Ἡ κεένη *(μὲ λυπηρὸν ὕφος)*. Θὰ μὲ ἀφήσῃς πάλιν;

Ἐγώ *(θυμωμένος)*. Δὲν ἔχεις βέβαια τὴν ἀξίωσιν νὰ κοιμηθῶ μαζί σου;..

Ἡ βελάδα μου καταπίπτει λιπόθυμος ἐπὶ μιᾶς ἕδρας. Τὸ πανταλόνι μου καὶ τὰ ὑποδήματά μου σπεύδουν καὶ τὴν περιποιοῦνται. Οἰκτείρων αὐτὴν, τὴν λαμβάνω καὶ τὴν ἐναποθέτω ἥσυχον ἐντὸς τῆς ἱματιοθήκης μου, ὅπου δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τὴν ἀκούω ψιθυρίζουσαν τὸν μονόλογον τοῦ Ἀμλέτου.

Τενεκές.

ΤΕΡΕΖΑ ΤΟΥΑ

—

Τεργέστη. — Ἀπρίλιος.

Πρὸ πενταετίας περίπου κοράσιον δεκαετὲς περιήρχετο μετὰ τῶν γονέων του τὰς πόλεις καὶ τὰ καφφενεῖα τῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης, κερδίζον τὸν ἄρτον αὐτοῦ μὲ τὸ μικρόν του βιολίον, ὅπερ ἐκράτει διὰ τῶν ἁπαλῶν του χειρῶν, καθὼς τὴν *κοῦκλάν* της πλουσία ὁμήλικος κόρη, καὶ καθὼς οἱ πλάνητες γονεῖς τὴν μικρὰν των καλλιτέχνιδα.

Χθὲς τὴν ἑσπέραν ἐν τῷ *Πολυθεάματι* τῆς Τεργέστης ἔφηβος πλέον κόρη βιολινίστρια ἐκάλει τὴν πόλιν ἅπασαν εἰς μουσικὴν ἑσπερίδα, κατὰ τὴν ὁποίαν, οὐχὶ πλέον τὴν συμπάθειαν. ἀλλὰ τὸν θαυμασμὸν οὐχὶ τὴν προσοχὴν, ἀλλὰ τὴν ἔκστασιν, οὐχὶ τὴν ἐπιδοκιμασίαν, ἀλλὰ τὸν φανατισμὸν τοῦ κόσμου ἔμελλε νὰ προσελκύσῃ καὶ ν' ἀναπάσῃ οὐχὶ τὸν ὀβολὸν πλέον τοῦ ἀκροατηρίου της, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν καρδίαν του.

Ἡ πρὸ πενταετίας ἐπαῖτις τῶν καφφενείων καὶ ἡ σήμερον βασίλισσα τῆς σκηνῆς εἶναι ἡ **Τερέζα Τούα**!...

Τίνες οἱ γονεῖς αὐτῆς, ποία ἡ πατρίς της, ποῦ τὸ πρῶτον εἶδε τὸν ἥλιον, δὲν ἠρώτησα οὔτε, ἀφοῦ θὰ ἐμάνθανον, ὅτι ἐγεννήθη εἰς γωνίαν τινὰ τῆς γῆς, ὑπὸ ζεύγους ἀνθρώπων, ἐν ᾧ προκρίνω τὴν γλυκεῖαν πλάνην τῆς ἐξ οὐρανοῦ καταγωγῆς τοῦ νέου μου Ὀρφέως, ἢ τῆς ἀπὸ τοῦ ᾅδου ἀναβάσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ λούσῃ τὰς ψυχὰς τῶν θνητῶν εἰς τοὺς ἡδυπαθεῖς τοῦ βιολίου του ἤχους.

Εὐγενής τις κυρία Ρωσσὶς ἔτυχε νὰ ἴδῃ τὴν Τερέζαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην παίζουσαν τὸ βιολίον της, ἐξετίμησε τὸ καλλιτεχνικόν της δῶρον, τὴν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν της, καὶ τὴν ἀπέστειλεν εἰς τὸ *κονσερβατόριον* τῶν Παρισίων· ἐδῶ' σταματᾷ τὸ εὐγενὲς τῆς Ρωσσίδος ἔργον καὶ ἄρχεται τὸ λαμπρὸν τῆς Ἰταλίδος στάδιον.

Τετραετίαν ὅλην εἰς τὸ ἀνώτατον αὐτὸ μουσικὸν σχολεῖον ἡ Τούα συνέζησε, συναναστράφη, συνεπόνησε μὲ τὸ βιολίον της· δυὰς ἱστορικῶν φίλων, δίδυμοι ἀκόμη ἀδελφοὶ δὲν δίδουσι τὸ παράδειγμα ἁρμονικωτέρας συμβιώσεως, στενοτέρου δεσμοῦ, καὶ μόνον ὁ *Παῦλος* καὶ ἡ *Βιργινία* ἠγαπήθησαν τόσον, ὅσον ἡ Τερέζα καὶ τὸ βιολίον της.

Ἡ Τούα ἀποτυποῦσα καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ σῶμα μορφὴν ἀγγελικὴν, φέρει τὴν ἡλικίαν ἣν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν πρώτην ἁμαρτήσασαν γυναῖκα, καὶ συνοπτικωτερον εἰπεῖν ἡ ἀγγελικὴ καλλονὴ σύρει ὀπισθέν της διαβολικὴν ἡλικίαν: — εἶναι μόλις δεκαπενταέτις!

Τὸ μέτριον ἀνάστημά της, ἀλλ' εὐλύγιστον, ὡς νέηλις δένδρου κορμὸς καὶ χαριτωμένον, ὡς νύμφης τῶν δασῶν μυθολογουμένης, τὸ θελκτικὸν καὶ παιδικώτατον πρόσωπόν της, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύω ὀφθαλμοὶ πλήρεις ἐκφράσεως καὶ εὐφυΐας ρίπτονται ἐναλλὰξ ἐταστικῶς μὲν εἰς τὸ ἀκροατήριον, περιπαθῶς δὲ εἰς τὸ βιολίον της, τὰ χείλη της μειδιῶντα ἀθωώτερον κάλυκος ῥοδωνιᾶς πρωΐαν τοῦ Ἀπριλίου, τὰ μῆλα τοῦ προτώπου της ἀμιλλώμενα μὲ τὰ ἐρυθρόλευκα μῆλα τῶν δένδρων, ἡ κανονικὴ της ρὶς, καὶ τέλος ἡ ἀντίθεσις τῶν μελανῶν καμπυλωτῶν της ὀρρύων μὲ τὰς δύω σειρὰς τῶν λευκῶν ὡς ἐλεφαντοκόκκαλον ὀδόντων της, καθιστῶσιν ἀγγελικὸν πλάσμα τὴν Τούα.

Ἡ καλλιτέχνις ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐνδεδυμένη λευκὴν ἐσθῆτα ὑπερβαίνουσαν μὲν τοὺς ὤμους, μὴ κατερχομένην ὅμως τῶν στρυῶν, καὶ ἀφίνουσαν οὕτω τὸν ὀφθαλμὸν ἐλεύθερον νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν μικρὸν της πόδα φρουρούμενον κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ ζεύγους *σκαρπινίων* λευκῶν, καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἡμισυ ὑπὸ περικνημίδων ὁμοχρόων: εἶναι κατάλευκος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι τῶν κατωτάτων τοῦ σώματος αὐτῆς ἡ Τερέζα, τὸ δὲ μετὰ παιδικῆς ἀφελείας καὶ χάριτος ξανθὸν κτένισμά της, τὸ μικρὸν *καρρὲ* τοῦ παρθενικοῦ στήθους της, ὅπερ, εἰς τοὺς παλμοὺς τοῦ βιολίου της, πάλλει καὶ αὐτὸ νεαρὸν μόλις τώρα, καθὼς τρυγὼν εἰς τὰς χεῖρας ζωντανὴ κρατουμένου, τὸ μειδίαμά της, τὸ βλέμμα της, τὰ πάντα προδίδουσι τὴν μικρὰν τῆς παιδὸς ἡλικίαν, ἅμα ὡς ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Τοιαύτη ὡς ὕπαρξις ἡ Τερέζα ἣν ἀσθενῶς ἐσκιαγράφησα ἐδῶ, διὰ νὰ δώσω, εἰ δυνατὸν, ἀκριβεστέραν τὴν εἰκόνα αὐτῆς ὡς καλλιτέχνιδος, ὡς βιολινιστρίας.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ προβῶ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ μουσικοῦ αὐτοῦ δαιμονίου πνεύματος, δὲν νομίζω ἀπὸ σκοποῦ νὰ προτάξω μίαν μου ἰδέαν περὶ μουσικῆς ἐν γένει, ἡ ὀρθότερον περὶ ταύτης ἑρμηνευομένης ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν μουσικῶν ὀργάνων. Φρονῶ λοιπὸν ὅτι ὅλα τὰ ὄργανα καὶ καθ' ἓν ἕκαστον τείνουν ν' ἀπομιμηθῶσι τοὺς ἤχους τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς, τὸ δὲ τελειότερον εἶναι τὸ μᾶλλον προσεγγίζον εἰς τοῦτο· ἵνα δὲ σαφέστερον εἴπω, διὰ τῆς μιμήσεως δὲν ἐννοῶ ἐνδεχομένην ὁμοιότητα ἐν τῷ ποσῷ καὶ τῷ εἴδει τῶν ὀργανικῶν μὲ τοὺς φωνητικοὺς ἤχους: ταῦτα εἰσὶν ἐξωτερικὰ ἁπλῶς γνωρίσματα τῆς ἠχικῆς ἰδιότητος τοῦ ἀνθρωπίνου λάρυγγος καὶ τοῦ μουσικοῦ ὀργάνου. Ἐννοῶ τοὐναντίον ἐσωτερικὴν αἰτίαν, ἐνδόμυχον δύναμιν, ἡ ὁποία δίδει εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου χρωματισμόν τινα, ὅστις συγκινεῖ, ἐνθουσιᾷ, κατακηλεῖ τὰ ὦτα καὶ τὰς ψυχὰς τῶν θνητῶν: ἐννοῶ τὸν ἐνδόμυχον τοῦ ἀνθρώπου κόσμον ἐξερχόμενον εἰς μουσικοὺς ἤχους ἀπὸ τοῦ στόματός του, ἐννοῶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ψάλλουσαν διὰ τοῦ λάρυγγός του, ὅστις εἶναι τὸ φωνητικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ μουσικὸν αὐτοῦ ὄργανον. — Ὑπὸ δὲ τὴν ἔποψιν ταύτην, τὸ βιολίον εἶναι τὸ τελειότερον ἀφομοίωμα τῆς φωνῆς τοῦ ἀνθρώπου, τουτέστιν τὸ μόνον μετὰ τὸν λάρυγγα, διὰ τοῦ ὁποίου ἑρμηνεύονται ἀληθέστερον, πραγματικώτερον τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα.

Μετὰ τὴν φωνὴν λοιπὸν, τὸ βιολίον!...

Καὶ ἀληθῶς, τί εἶναι ἡ νεκρικὴ ἐκείνη σιγὴ πέντε χιλιάδων ἀνθρώπων ζωντανῶν, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας δὲν ἀκούονται εἰμὴ οἱ ἦχοι τοῦ βιολίου τῆς Τούα, καθὼς ἐν μέσῳ νεκροταφείου τῆς ἀηδόνος τὸ κελάδημα; Ποῖον ἄλλο μουσικὸν ὄργανον δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν πνοὴν χιλιάδων θνητῶν, καθὼς τὸ βιολίον τῆς Τούα, διὰ νὰ τὴν κάμῃ ἀργότερον νὰ ἐκραγῇ εἰς ἀλαλαγμοὺς φρενητιώδεις, εἰς ἐκδηλώσεις τρελλοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς ἐνδείξεις εἰδυλικῆς λατρείας; Ποῖον ἄλλο μουσικὸν ὄργανον, ὅσον ἰσχυρὸν καὶ ἂν τὸ ὑποθέσῃς, ὅσον βαρὺ, καὶ ἐξ οἱουδήποτε μετάλλου ἢ καὶ ξύλου κατειργασμένον, ἐκρέμασέ ποτε ἀπὸ τῶν ἤχων αὐτοῦ ἀναρίθμητον πλῆθος, καθὼς ἡ Τούα ὁλόκληρον τὸ δημόσιον τῆς Τεργέστης, ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ ὡς πτίλου ἐλαφροῦ *δοξαρίου* της;

Ἀλλὰ τί εἶναι ἡ πεποίθησις ἐκείνη τῆς νεαρᾶς καλλιτέχνιδος μὲ τὴν ὁποίαν κρατεῖ τὸ οὐράνιον τόξον της, καθὼς ὁ Ναπολέων τὴν σπάθην του, καὶ καθὼς ὅλα τὰ génies τὸ ὄργανον τοῦ δαιμονίου αὐτῶν πνεύματος; Τί εἶναι ἀκόμη ἡ ἀστραπιαία ἐκείνη καὶ ἁπαλωτέρα ἐρωτικῆς θωπείας ἐπαφὴ τοῦ τόξου ἐπὶ τῶν χορδῶν βιολίου, ὁμοία μὲ τῆς χελιδόνος τὸ πτερύγισμα ἀνὰ τὴν ἐπιφάνειαν κοιμωμένης λίμνης; Τί εἶναι αἱ ἀναρίθμητοι ἐκεῖναι *νότες* τὰς ὁποίας τελειότερος λάρυγξ δὲν θὰ ἠδύνατο εἰς τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα νὰ ἐκτυλίξῃ; Τί σημαίνουν τὰ μαγικὰ ἐκεῖνα συμπλέγματα διπλῶν καὶ τριπλῶν ἤχων διὰ τῆς συζεύξεως ὁτὲ μὲν δύω, ὁτὲ τριῶν, καὶ ὁτὲ ἅπασῶν τῶν χορδῶν τοῦ βιολίου τῆς Τούα; Ἀλλὰ τί εἶναι πρὸ πάντων ἡ ἐπὶ μιᾶς καὶ μόνης χορδῆς ἐκτέλεσις οὐρανίων φράσεων, ὁμοία μὲ ἐκείνην τοῦ σχοινοβάτου ἀποτολμῶντος θανατηφόρα πηδήματα;

Βεβαίως μήτηρ τρυφερὰ δὲν ἐνανούρισε γλυκύτερον τὸ μονογενὲς τέκνον της ἐπὶ τοῦ λίκνου του, ἢ ὅσον ἡ Τερέζα ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἐπὶ τοῦ βιολίου της!

Τὴν ἤκουσα ἐκτελοῦσαν μουσικὴν ἐκ τῶν κλασικωτέρων, συμφωνίαν τοῦ *Φάουστ*. Οὐδέποτε ἠννόησα διαβολικώτερον τὸ *μπρίντεζι* τοῦ Βεελζεβούλ! οὐδὲ τὴν Μαργαρίταν ἤκουσά ποτε παιδαγωγικώτερον καὶ ἡδυπαθέστερον ψάλλουσαν τὸ θεῖον τῆς συνεντεύξεως αὐτῆς μὲ τὸν Φάουστ ἆσμα! οὐδὲ τὸν Φάουστ αἰσθηματικώτερον τὴν serenata του! ἀλλ' οὔτε σειρῆνες θὰ ἠδύναντο νὰ κελαδήσωσι μαγικώτερον τὸν στρόβιλον τοῦ βασιλέως τῶν μελοδραμάτων. Καὶ ἐνῷ ταῦτα πάντα εἶχον ὑποστῇ τὴν ποικιλωτέραν καὶ πολυπλοκωτέραν μουσικὴν σύνθεσιν, ἐνῷ τὰ πλεῖστα τούτων ἔμελλε νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐπὶ μιᾶς καὶ μόνης χορδῆς καὶ ἄλλα ἐπὶ δύω ἢ καὶ πλειοτέρων, ἐνῷ ἄνω τοῦ σκάφους τοῦ βιολίου ἡ χεὶρ αὐτοῦ εἶχε τεθῇ εἰς ἀπομαχίαν ἢ ἐρεδρείαν, διότι ἡ ἐκτέλεστις ἐν γένει γίνεται ἐπὶ τῆς τρίτης ἢ τετάρτης θέσεως τοῦ ὀργάνου, ἐνῷ ἡ Τερέζα ἐνερύσα εἰς τὸ βιολίον της ὅλην τὴν ψυχὴν αὐτῆς τὴν καλλιτεχνικὴν, τὸ δὲ βιολίον ἐχάριζεν εἰς αὐτὴν ὅλην του τὴν φωνὴν τὴν

θεσπεσίαν, ἐνῷ . . . καὶ δὲν ἠξεύρω πόσα ἄλλα ἐνῷ, μόλα ταῦτα ἡ δαιμονία καλλιτέχνις οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐλησμόνει τὸ ἀκροατήριόν της, ὅπερ ἀπελάμβανεν ἐπίσης τῶν ἡδυμόλπων τοῦ ὀργάνου της ἤχων, καὶ τῶν ἀγγελικῶν αὐτῆς μειδιαμάτων. Ὅταν δὲ ἔνθους καὶ μεθ' ὁρμητικῆς χάριτος ἀπέσπα τὸ δοξάριον ἀπὸ τὸ βιολίον της, καθὼς βιαίως ἀποχωριζόμενον ἐρωτικὸν ζεῦγος, ἢ ὅταν ἄφινεν αὐτὸ νὰ καταπέσῃ λεληθότως καὶ οἱονεὶ μόνον του ἀπὸ τῶν χορδῶν ἐξηντλημένον, σχεδὸν λειπόθυμον, τότε . . . τότε δὴ τότε τὸ ἀκροατήριον μετεβάλλετο εἰς ἕνα Αἴαντα χειροκροτοῦντα, δηλαδὴ *μπουμπουνίζοντα*, τότε ἡ αἴθουσα τοῦ θεάτρου μετεμορφοῦτο εἰς πλακόστρωτον εὐρεῖαν αὐλὴν, ἐπὶ τῆς ὁποίας καταπίπτουσιν διὰ τῶν σωλήνων καὶ τῶν κεράμων κρουνοὶ ραγδαιοτάτης βροχῆς.

— Καὶ ἡ Τούα ;

Ὦ τὴν εὐδαίμονα θνητήν ! Ἐν μέσῳ ὅλων αὐτῶν τῶν ἀλαλαγμῶν καὶ χειροκροτημάτων, τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς λατρείας, ἐν μέσῳ τῶν μυροβόλων ἀνθοδεσμῶν καὶ τῶν κανιστρανθέων καὶ τῶν δαφνοστεφάνων καὶ ὅλης αὐτῆς τῆς ποιήσεως, ἀπεσύρετο μὲ τὸν πιστὸν σύντροφόν της, ἠρέμα ὑποκλίνουσα, ἐπιχαρίτως προσμειδιῶσα, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ βραδύτερον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἅπαξ, δίς, δεκάκις, φρενητιδῶς μετακαλουμένη, διὰ νὰ καταπραΰνῃ ἴσως ἀκόμη καὶ ἀποκοιμίσῃ τὸ μαινόμενον πλῆθος μὲ κυματόεσσάν τινα *μπαλάταν*, καὶ διὰ νὰ ἀποσυρθῇ πλέον ὁριστικῶς μὲ τὸ χρυσοῦν της βιολίον καὶ μὲ . . . δύο χιλιάδας φράγκων καθ' ἑκάστην ἑσπέραν !

Dock.

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ.

XI

Πᾶς τις δύναται νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ σεμνοτυφία εἶναι πολλάκις σύντροφος τῆς δυσμορφίας. Τὰ δύο ταῦτα ἐλαττώματα ἔπρεπεν ἐν τούτοις νὰ ἀποκρούωσιν ἄλληλα.. Ἡ ἄσχημος γυνὴ δὲν πρέπει νὰ διακηρύττῃ ὅτι τὴν προσέβαλλον, πρὶν ἡ ἀκόμη πάθῃ ὕβριν τινά. Ὀφείλει νὰ προλαμβάνῃ τὰς προσβολάς. Ἡμέραν τινὰ φίλη μου τις ἦτο στενοχωρημένη διὰ τὰς ἐρωτοτροπίας ἀσχήμου γυναικὸς, συζύγου ἑνὸς τῶν ἀρχαίων μου συμμαθητῶν. Ὁ φίλος μου εὗρεν αὐτὴν ἀναξίαν πρὸς φιλοφροσύνας, ἃς μόνον γυνὴ ὡραία δύναται νὰ ἀπαιτῇ. Ἐφέρετο λοιπὸν πρὸς αὐτὴν ὅσον ἠδύνατο φιλοφρόνως, ὡς ἤρμοζε πρὸς σύζυγον φίλου του. Πρωΐαν τινα ἔλαβεν ἐκ μέρους τῶν συζύγων πρόσκλησιν εἰς γεῦμα καὶ τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ θέατρον· ἐζήτησε ν' ἀρνηθῇ, τὴν δ' ἄρνησίν του συνώδευσε καὶ δι' ἀνθοδέσμης, ἀσπασθεὶς φιλοφρόνως τὴν χεῖρά της. Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐξέβαλεν ὀξείας φωνὰς, εἰς ἃς ὁ σύζυγός της προστρέξας, μόλις ἠδυνήθη νὰ πείσῃ αὐτὴν ὅτι ὁ φίλος του δὲν εἶχε σκοπὸν τοιοῦτον. Ἦν δὲ ἡ τελευταία ἀνθοδέσμη ἣν ἔδωκεν ὁ ἀτυχὴς, νομίζω δὲ ὅτι ἦτο καὶ ἡ πρώτη.

XIII

Δὲν εἶναι κακὸν νὰ ἀγαπᾷ τις ὀλίγον τὰς γυναῖκας. Κίνδυνος τότε μόνον ὑπάρχει, ὅταν προτιμᾷ μίαν.

XIV

Τὸ πταῖσμα γυναικὸς ἔχει πάντοτε δικαιολογήσεις, ἃς δὲν ἔχει τὸ τοῦ ἀνδρός. Πόσαι γυναῖκες θὰ ἐσώζοντο, ἐὰν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πταίσματός των εἶχον ἓν μόνον τεμάχιον ἄρτου !

Δὲν λυπεῖσθε ὅταν βλέπετε ἐν ταῖς ὁδοῖς μικρὰς κόρας, ῥακενδύτους, γυμναὶ τοὺς πόδας, ὠχρὰς, ἰσχνὰς, ἐνοκλαζούσας ἔν τινι γωνίᾳ ἢ ἐν ταῖς θύραις καὶ προσμενούσας ὅπως φανῇ τις ἢ ἀνεχθῶσιν αὐταὶ ἵνα τείνωσι τὴν χεῖρα καὶ αἰτήσωσι διὰ φωνῆς ἱκετευτικῆς ἐλεημοσύνην, ἣν χίλιοι μεταξὺ ἡμῶν ἀρνοῦνται καὶ εἰς μόνον δίδει; Καὶ ὕστερον ἐκπλήττεσθε συναντῶντες ἄλλας, διακρινομένας διὰ κοσμημάτων ψευδοχρύσων, θλιβερωτέρων τῶν ῥακῶν τῶν πρώτων, προσφερούσας διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ σῶμά των, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας δεχομένας τὸ ἀντίτιμον τῆς πωλήσεως ταύτης !

Δὲν ἐπικρίνω ποσῶς ἐνταῦθα τὴν κοινωνίαν. Δὲν ζητῶ ὅπως ἅπασαι αἱ πληγαὶ αὗται ἰαθῶσιν ἀμέσως· γνωρίζω, δυστυχῶς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον καὶ ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐπικρίσεων μᾶλλον βλάπτει ἢ ὠφελεῖ· ἀλλὰ ζητῶ περισσοτέραν ἀγαθότητα, ἢ μᾶλλον ὀλιγωτέραν σκληρότητα, διὰ τὰ ἀτυχῆ ταῦτα ὄντα.

Ο ΜΑΗΣ

Γιὰ τῆς Ἀδάμαις ἤκουσε κι' ὁ Μάης ὁ κυϋμένος,
μὰ ἔρριξε τὸ μάτι του καὶ 'στὰ Βελεντσικά,
καὶ ὅλος ἀνατρίχιασε καὶ κρυολογημένος,
ἐθόλωσε, συννέφιασε σὰν τὰ πολιτικά.
Κι' ἀντὶ λουλούδια, ἄνοιξι καὶ γέλοια νὰ σκορπίσῃ,
μὲ λάσπη καὶ χιονόνερο ἐδρόσισε τὴ φύσι.

Souris.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΧΟΥΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΕΦΘΑΣΑΝ
ΤΑ ΠΕΡΙΦΗΜΑ ΑΛΕΞΗΝΕΜΑ,

ἤτοι τὰ ἀπὸ τοῦ ἀέρος προφυλαττόμενα **κανδηλέρια**.

Προφθάσατε νὰ προμηθευθῆτε, διότι κατ' ἔτος ἐξαντλοῦνται πολὺ ὀγλίγωρα.

Ἐφέτος ἔφερε διαφόρων ποιοτήτων· διὰ τὰς ἀριστοκρατικωτέρας σάλας καὶ τὰ δημοκρατικώτερα σαλόνια.